

Vaughan Gething AC,
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Llywodraeth Cymru

10 Mai 2019

Annwyl Vaughan,

Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Y Gymraeg mewn Gwasanaethau Gofal Sylfaenol) (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2019

Rwy'n nodi y cafodd y Rheoliadau sy'n ymwneud â safonau'r Gymraeg ar gyfer darparwyr gofal iechyd sylfaenol, gan gynnwys meddygon teulu, deintyddion, fferyllwyr ac optegwyr, eu gosod ddoe. Rwyf hefyd yn nodi bod disgwyl iddynt ddod i rym ar 30 Mai 2019.

Rwy'n eithriadol o bryderus nad yw'r Pwyllgor wedi cael digon o amser i'w trafod, yn enwedig ar ôl i mi bwysleisio pa mor bwysig oedd hi i ni gael mwy na 21 diwrnod i'w trafod pan wnaethom ni edrych ar y set flaenorol o Reoliadau ym mis Mawrth y llynedd.

Fe wnaeth adroddiad ein Pwyllgor bwysleisio bod angen mwy o amser i'w trafod, ac fe wnes i godi hyn yn ystod y ddadl yn y Cyfarfod Llawn ar 20 Mawrth. Fe wnes i sôn bryd hynny am ein rhwystredigaeth gyda'r amserlen fryslog a'r ffaith bod ein rhanddeiliaid a'n Haelodau yn teimlo nad oedd digon o amser i drafod goblygiadau'r ddeddfwriaeth yn iawn.

Mewn ymateb i'n pryderon, dywedodd Eluned Morgan AC, Gweinidog y Gymraeg a Chysylltiadau Rhyngwladol:

'Rydw i'n ymwybodol iawn nad ydych chi wedi cael lot o amser i edrych ar hyn, ond rydym ni wedi cydymffurfio â'r 21 diwrnod sydd fel arfer yn cael eu cydnabod. Ond rydw i yn derbyn efallai y gallwn ni edrych ar ehangu hynny, os mae hynny wedi creu problem y tro

yma. Ond dyna'r ffordd y mae wastad wedi cael ei wneud. O ran egwyddor, rydw i'n meddwl y gallwn ni edrych ar ymestyn yr amser yn y dyfodol.'

O ystyried y sylwadau hyn, ysgrifennodd Clerc y Pwyllgor at swyddogion Llywodraeth Cymru yn Uned y Rhaglen Ddeddfwriaethol a Llywodraethiant dair gwaith rhwng mis Rhagfyr a mis Ionawr i gadarnhau y bydd gan y Pwyllgor fwy na'r isafswm o 21 diwrnod i ymgynghori ar y rheoliadau a chraffu arnynt. Ni chafwyd ymateb.

Rwy'n siŵr y gallwch ddeall felly pa mor siomedig ydw i o weld ein bod ni unwaith eto wedi cael y cyfnod lleiaf posibl i graffu ar y darn pwysig hwn o is-ddeddfwriaeth.

Yn wir, drwy bennu 30 Mai fel y dyddiad y daw'r Rheoliadau i rym, sy'n cynnwys cyfnod gŵyl y banc, diwrnod braint a chyfnod y toriad, rydych chi i bob pwrpas wedi rhoi 10 diwrnod gwaith yn unig i ni i ymgynghori â'n rhanddeiliaid, trafod y mater hwn ac adrodd arno i'r Cynulliad.

Nid wyf yn barod i amharu ar waith y Pwyllgor drwy ruthro drwy'r gweithgaredd hwn. A fyddech cystal â gohirio'r dyddiad dod i rym tan y drydedd wythnos ym mis Mehefin? Mae'n hanfodol bod gennym amser i graffu'n iawn ar y ddeddfwriaeth oherwydd ei phwysigrwydd i'r grŵp hwn o ddefnyddwyr gwasanaeth a darparwyr gofal sylfaenol.

Yn ystod y ddadl am y set flaenorol o Reoliadau sy'n ymwneud â darparwyr gofal sylfaenol, fe wnaeth y Gweinidog gydnabod fod hwn yn fater dadleuol a bod angen ei drafod yn drylwyr â phawb y bydd yn effeithio arnynt.

Oherwydd bod hwn yn fater brys, a fyddech cystal ag ymateb drwy e-bost neu drwy ffonio cyn gynted â phosibl neu ofyn i un o'ch swyddogion siarad â Chlerc y Pwyllgor, Martha Howells. Ei manylion cyswllt yw [REDACTED] neu [REDACTED]

Yn gywir,

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu

National Assembly for Wales

Culture, Welsh Language and Communications Committee

Bethan Sayed.

Bethan Sayed

Cadeirydd y Pwyllgor

Ein cyf/Our ref MA - L/VG/0447/19

Bethan Sayed
Cadeirydd
Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

20 Mai 2019

Annwyl Bethan,

Diolch i chi am eich llythyr ar 10 Mai.

Mae Rheoliadau Gwasanaethau Iechyd Gwladol (y Gymraeg mewn Gwasanaethau Gofal Sylfaenol) (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2019 yn ymwneud â rhoi dyletswyddau iaith Gymraeg, yn hytrach na safonau, ar ddarparwyr gofal sylfaenol annibynnol drwy gontractau a thelerau gwasanaeth gofal sylfaenol perthnasol. Bydd y dyletswyddau yn cael eu cynnwys yn y Rheoliadau a ganlyn ('y Rheoliadau Gwasanaethau') –

- Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Gwasanaethau Offthalmig Cyffredinol) 1986
- Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Contractau Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol) (Cymru) 2004
- Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Contractau Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol) (Cymru) 2006
- Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cytundebau Gwasanaethau Deintyddol Personol) (Cymru) 2006
- Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Gwasanaethau Fferyllol) (Cymru) 2013

Cafodd ein dull gweithredu o ran y darparwyr gofal sylfaenol annibynnol ei rannu gyda'r Pwyllgor yn ystod proses graffu Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 7) 2018 ('Rheoliadau 2018') ar gyfer y sector iechyd ac ymgynghorwyd arnynt gyda chyrff cynrychioliadol y darparwyr gofal sylfaenol annibynnol drwy ymgynghoriad ym mis Chwefror 2018 h.y. –

- Cadeirydd Pwyllgor Ymarferwyr Cyffredinol Cymru
- Cadeirydd Pwyllgor Ymarferwyr Deintyddol Cyffredinol Cymru
- Cyfarwyddwr Cenedlaethol, Cymdeithas Ddeintyddol Prydain yng Nghymru
- Cadeirydd Fferylliaeth Gymunedol Cymru
- Cadeirydd Optometreg Cymru

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cynhaliwyd trafodaethau hefyd gyda Chomisiynydd y Gymraeg ar y 6 dyletswydd ar gyfer darparwyr gofal sylfaenol annibynnol yn ystod 2018/19. Nododd Comisiynydd y Gymraeg, gan nad oeddent wedi bod yn ddarostyngedig i gynlluniau iaith Gymraeg yn flaenorol, ac yn seiliedig ar gapasiti a gallu mewn gofal sylfaenol, ei bod yn fodlon bod y dyletswyddau yn rhesymol a phriodol ar hyn o bryd ar gyfer y darparwyr gofal sylfaenol annibynnol.

Bydd y dyddiad y daw'r dyletswyddau i rym, sef 30 Mai, yn cyd-fynd â'r dyddiad y daw mwyafrif Safonau'r Gymraeg i rym ar gyfer y sector iechyd, yn unol â'r hysbysiadau cydymffurfio ar gyfer byrddau iechyd a gyflwynwyd gan y Comisiynydd ar 30 Tachwedd. Mae dyletswyddau'r darparwyr gofal sylfaenol annibynnol yn cefnogi darpariaeth gwasanaeth safonau iaith Gymraeg ar gyfer Byrddau Iechyd Lleol o ran gofal sylfaenol.

Mewn ymateb i'r cwestiynau a anfonwyd dros e-bost, siaradodd swyddogion Llywodraeth Cymru gyda swyddogion yng Nghomisiwn y Cynulliad i roi'r wybodaeth ddiweddaraf ar gynnydd y Rheoliadau ac, ar ôl cadarnhau'r sefyllfa, rhoi gwybod iddynt y byddai'r rheoliadau yn cael eu gwneud drwy'r weithdrefn negyddol. Fel y gwyddoch, dan Reolau Sefydlog 21 a 27, does dim darpariaeth i Bwyllgor ac eithrio Pwyllgor cyfrifol, h.y. y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, roi gwybod am offeryn sy'n ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol. Ond, rwy'n cydnabod diddordeb y Pwyllgor yn y diwygiadau a hoffwn gynnig cyfarfod briffio technegol gyda fy swyddogion.

Nid yw ein dull gweithredu o ran y darparwyr gofal sylfaenol annibynnol wedi newid ers inni ei rannu wrth ystyried Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 7) 2018 ('Rheoliadau 2018') ar gyfer y sector lechyd. Oherwydd bod y broses yn dilyn gweithdrefn penderfyniad negyddol a bod y dyletswyddau a ddaw i rym yn cyd-fynd â Safonau'r Gymraeg ar gyfer hysbysiadau cydymffurfio'r sector iechyd, nid wyf yn fodlon gohirio. Beth bynnag, oherwydd bod yr Offeryn Statudol eisoes wedi'i lunio, ni allwn ohirio'r dyddiad y daw i rym gan y byddai'n golygu diddymu ac ail-lunio'r Offeryn Statudol a byddai unrhyw newidiadau iddo yn golygu ailagor yr ymgynghoriad a'r cytundeb gyda'r cyrff cynrychioliadol.

Yn gywir,

Vaughan Gething AC/AM

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services